

Marie Anna Hamanová: „Bilingvismus jako nevýhoda? Lexikální vybavování v prvním jazyce bilingvních mluvčích“

Posudek diplomové práce

Diplomová práce Marie Anny Hamanové se zaměřuje na to, nakolik různé faktory ovlivňují lexikální vybavování bilingvních mluvčích v mateřském jazyce. Práce vychází z předchozí výzkumné literatury, která poukazuje na to, že lexikální vybavování bilingvních mluvčích v jejich L1 je pomalejší než lexikální vybavování monolingvních mluvčích ve stejném jazyce. Kol. Hamanová se zaměřuje na bilingvní mluvčí s různou znalostí L2, s různým věkem počátku osvojování L2, s různou jazykovou dominancí apod. a zkoumá, nakolik tyto faktory působí na lexikální vybavování v L1. Využívá experimentální výzkum, konkrétně testování verbální fluence a metodu pojmenování obrázků. Pracuje s velkým vzorkem 152, respektive 120 mluvčích a dochází k tomu, že „ke znevýhodnění mluvčích s vysokou znalostí cizího jazyka v lexikálním vybavování v mateřském jazyce nedochází, pokud tito mluvčí pobývají v zemi, kde hovoří mateřským jazykem“ (s. 91).

Koncepce práce

Práce je velmi dobře koncipována, hlavní části tvoří teoretická část, výzkumná část a následná diskuse. Vyzdvihnout lze především to, že teoretická část je dobře propojena s částí výzkumnou – na základě představené literatury autorka formuluje hypotézy pro vlastní výzkum (část 3). Autorka je formulačně zdatná, práce je čtivá, argumentačně solidní a neobsahuje nadbytečné pasáže.

Celkově koncepci práce hodnotím stupněm **výborně**.

Metodologie a zpracování dat

Metodologická stránka práce je rovněž na vysoké úrovni. Autorka vykazuje vysokou míru porozumění jednotlivým použitým metodám. Jednotlivé kroky při realizaci svého výzkumu dobře popisuje a zdůvodňuje. Jednotlivé metody byly použity adekvátně a zpracování dat je zcela v pořádku. Velmi zajímavé je, že výzkumný design v experimentu využívajícím pojmenování obrázků umožňuje pracovat s rozdíly v reakčních časech (tj. s rozdílem toho, jak dlouho trvá mluvčímu pojmenovat tytéž obrázky v L1 a v L2). To je myslím dosud neužívané měřtko, které dobře odstiňuje faktory, které při pojmenování obrázků hrají důležitou roli, jako jsou familiarita, rozpoznatelnost zobrazené věci apod.

Metodologickou stránku práce celkově hodnotím stupněm **výborně**.

Práce s odbornou literaturou

Autorka nutně pracovala jen s výsekem z nesmírně bohaté literatury týkající se bilingvismu a otázek vzájemného vlivu L1 a L2, přičemž se soustředila primárně na literaturu věnovanou obecnému vlivu L2 na lexikální vybavování v L1. Literatura, o níž se práce opírá, je však aktuální a v oboru stále živá. Kol. Hamanová s literaturou pracuje precizně, věrně reprodukuje její závěry i užívanou metodologii, přičemž je schopná integrace jednotlivých poznatků a jisté metodologické kritičnosti (zejména v části 3.4.4).

Tuto stránku práce hodnotím stupněm **výborně**.

Formální úroveň práce

Práce má vysokou formální úroveň, je napsána výstižným jazykem, výklad je dobře strukturován a po všech stránkách odpovídá standardům akademického psaní. Po pravopisné stránce je práce excelentní, okrajově lze narazit na překlepy vzniklé zřejmě nepozorností při reformulacích již napsaného textu.

Formální úroveň práce hodnotím stupněm **výborně**.

Celkové hodnocení

Na práci si dále velmi cením velmi solidní části Diskuse, v níž autorka rozebírá, v čem mohou tkvět rozdíly mezi vlastními výsledky a mezi výsledky předchozích výzkumů. Domnívám se, že výzkum představený v diplomové práci Marie Anny Hamanové má v případě zpracování formou výzkumné studie potenciál na publikaci v impaktovaném časopise věnovaném bilingvistice.

Celkově jsem přesvědčen, že předložená diplomová práce vysoce přesahuje standardní diplomové práce, neshledávám v ní zásadnější problémy a hodnotím stupněm **výborně**.

V Praze dne 18. 8. 2020

Mgr. Jan Chromý, Ph.D.
vedoucí práce